

Możliwości rozwoju branży budowlanej w województwie opolskim

Aleksandra Zygmunt, Mirosława Szewczyk

Politechnika Opolska

Streszczenie

W sekcji „Budownictwo” wyróżnia się następujące działy: roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków (dział 41), roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej (dział 42) i roboty budowlane specjalistyczne (dział 43). Przeprowadzone badania miały na celu: identyfikację zmian zachodzących w budownictwie w kontekście regionu, analizę kondycji finansowej przedsiębiorstw branży budowlanej przy użyciu wskaźników finansowych oraz określenie perspektyw dla branży budowlanej. W badaniach wykorzystano dane pozyskane z Głównego Urzędu Statystycznego oraz Monitorów Polski B. Analiza empiryczna bazowała na wskaźniku lokalizacji, a także na wskaźnikach należący do grupy zadłużenia oraz płynności.

Wstęp

Budownictwo można postrzegać jak koło zamachowe gospodarki, stymulujące jej rozwój. Jest czynnikiem, którego aktywizacja wywołuje pozytywne tendencje w innych sektorach. Rozwój tej branży daje Opolszczyźnie m.in. możliwość wykorzystania naturalnych zasobów. Branża budowlana w województwie opolskim nie jest branżą kluczową dla ekonomicznej kondycji województwa opolskiego, ale jej znaczenie wyraźnie rośnie.

Celami badania były:

- identyfikacja zmian i trendów rozwojowych w budownictwie w województwie opolskim,
- określenie aktualnej kondycji finansowej kluczowych podmiotów branży budowlanej w województwie opolskim,
- ocena perspektyw rozwojowych budownictwa w województwie opolskim.

Punktem wyjścia do oceny perspektyw rozwojowych budownictwa jest analiza przeszłości. Zastosowana została analiza koncentracji¹ [Szewczyk 2010, s. 66–67], opierająca się na analizie danych pochodzących z Banku Danych Lokalnych GUS, mająca na celu wskazanie potencjału rozwojowego sekcji F (budownictwo) w województwie opolskim. Analizie poddane zostały dane dotyczące liczby zarejestrowanych w systemie REGON podmiotów gospodarki narodowej ogółem według sekcji i działów Polskiej Klasyfikacji Działalności — PKD 2007 (lata 2009–2010) oraz liczby zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw według sekcji i działów PKD 2007 (lata 2008–2010)².

¹ Obliczenia wskaźnika lokalizacji pozwalają na identyfikację regionalnej specjalizacji branżowej, zarówno w ujęciu statycznym, jak i dynamicznym. Technika ta stanowi dobrą podstawę do badania możliwości rozwoju sekcji. Uzyskany wynik należy interpretować w sposób następujący: wartość $LQ > 1$ oznacza, że w obszarze badanym (województwie opolskim) koncentracja w danej sekcji/dziale jest wyższa, niż średnio w obszarze referencyjnym (Polsce); wartość $LQ < 1$ oznacza, że w obszarze badanym (województwie opolskim) koncentracja w danej sekcji/dziale jest niższa, niż średnio w obszarze referencyjnym (Polsce); wartość $LQ = 1$ oznacza, że koncentracja w danej sekcji/dziale jest podobna jak w obszarze referencyjnym (Polsce).

² Polska Klasyfikacja Działalności jest umownie przyjętym, hierarchicznie usystematyzowanym podziałem zbioru rodzajów działalności społeczno-gospodarczej, jakie realizują jednostki (podmioty gospodarcze). Wprowadzenie nowej klasyfikacji kodów PKD, czyli systemu PKD 2007 (od 1 stycznia 2008 r.) w miejsce obowiązującego dotychczas PKD 2004, wymuszone było integracją systemów klasyfikacji statystycznych funkcjonujących w ONZ (ISIC/CPC), Unii Europejskiej (NACE/CPA) i krajach Ameryki Północnej (NAICS). Niestety zmiana klasyfikacji z PKD 2004

1. Budownictwo w województwie opolskim — wybrane aspekty

Według PKD 2007 w sekcji F wyróżnia się działy: 41 (roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków), 42 (roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej) i 43 (roboty budowlane specjalistyczne). Według stanu na koniec 2010 r. w rejestrze REGON w województwie opolskim w sekcji F (budownictwo) zarejestrowanych było 13 278 podmiotów, co stanowi 12% ogólnej liczby podmiotów zarejestrowanych w województwie. W 2010 r. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie opolskim wyniosło 96,6 tys., z czego 8,1 tys. (8,4%) zatrudnionych jest w budownictwie. Przeciętna liczba zatrudnionych w sekcji F systematycznie zwiększała się w latach 2008–2010 (z 7117 w 2008 r. do 8125 w 2010 r.).

Produkcja sprzedana budownictwa w latach 2008–2010 systematycznie rosła (z 2 201,6 mln zł w 2008 r. do 2 752,6 mln zł w 2010 r.) (tabela 1). W analogicznym okresie produkcja sprzedana przemysłu systematycznie się zmniejszała. O ile w 2008 r. produkcja sprzedana budownictwa odpowiadała 10,5% produkcji sprzedanej przemysłu, to w 2009 r. wskaźnik ten wzrósł do 13,0%, a w 2010 r. do 15,5%. Jedynym działem sekcji F, w którym nie notowano systematycznego wzrostu produkcji sprzedanej był dział 43 (roboty budowlane specjalistyczne).

Tab. 1. Produkcja sprzedana przemysłu województwie opolskim (mln zł), 2008–2010

Rok	Przemysł ogółem	Budownictwo				
		Razem	Produkcja budowlano-montażowa ^a			
			Razem	Budowa budynków	Budowa obiektów inżynierii lądowej	Roboty budowlane specjalistyczne
2008	20 994,1	2 201,6	914,4	404,5	384,2	345,1
2009	19 702,2	2 561,5	1 133,8	434,4	421,1	274,7
2010	17 713,2	2 752,6	1 130,2	478,8	660,9	287,4

^a bez podwykonawców

Źródło: [Biuletyn Statystyczny Województwa Opolskiego. I kwartał 2009, s. 57; Biuletyn Statystyczny Województwa Opolskiego. I kwartał 2011, s. 57]

Rozproszenie terytorialne przedsiębiorstw budowlanych na obszarze województwa jest nierównomierne. Największa liczba podmiotów koncentruje się wokół Opola (powiat opolski i powiat grodzki Opole). Stosunkowo dużo przedsiębiorstw zlokalizowanych jest również w powiatach nyskim i kędzierzyńsko-kozielskim (tabela 2).

Tab. 2. Liczba podmiotów gospodarki narodowej w sekcji F (wg PKD 2007) w latach 2009–2010

Powiat	Sekcja F dział 41	Sekcja F dział 42	Sekcja F dział 43	Sekcja F ogółem
Powiat kluczborski	169	37	678	884
Powiat namysławski	262	22	330	614
Powiat nyski	605	86	1166	1857
Powiat prudnicki	144	28	319	491
Powiat głubczycki	147	17	362	526
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	316	46	710	1072
Powiat krapkowicki	225	28	517	770
Powiat oleski	184	45	454	683
Powiat opolski	607	94	1332	2033
Powiat strzelecki	263	16	519	798
Powiat m. Opole	828	79	1093	2000

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych GUS

na PKD 2007 spowodowała utrudnienie w analizie szeregów czasowych. Część danych wg klasyfikacji PKD 2004 nie została jeszcze przeliczona na PKD 2007. Stąd też w opracowaniu, dla zmiennej liczba podmiotów gospodarki narodowej dane pochodzą z lat 2009–2010, a dane dla zmiennej liczba zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw — za lata 2008–2010.

2. Analiza koncentracji — liczba podmiotów

Według stanu na koniec 2010 r. w rejestrze REGON w województwie opolskim w sekcji F (budownictwo) zarejestrowanych było 13 278 podmiotów, co stanowi 12% ogólnej liczby podmiotów zarejestrowanych w województwie. Liczba podmiotów w sekcji F wzrosła o 540 w porównaniu do 2009 r. (wzrost o 4,2% — tabela 3). Dla porównania, w Polsce w latach 2009–2010 liczba podmiotów gospodarczych w sekcji F wzrosła o 5,2%.

Tab. 3. Liczba podmiotów gospodarki narodowej wg wybranych sekcji i działów PKD 2007 w latach 2009–2010

Wyszczególnienie	Województwo opolskie			Polska		
	2009	2010	Δ 2009–2010	2009	2010	Δ 2009–2010
Ogółem	95 481	99 118	3 637	3 742 673	3 909 802	167 129
Sekcja F	12 738	13 278	540	444 223	467 145	22 922
z tego:						
dział 41	4 274	4 316	42	140 681	146 437	5 756
dział 42	512	590	78	31 313	33 105	1 792
dział 43	7 952	8 372	420	272 229	287 567	15 338

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych GUS

W analizie koncentracji podmiotów, biorąc pod uwagę konieczność przedstawienia pełnego obrazu gospodarki województwa opolskiego, uwzględniono liczbę podmiotów prowadzących działalność w całej gospodarce narodowej (zarówno w sektorze prywatnym, jak i publicznym). Wyniki przeprowadzonej analizy przedstawiają poniższe tabele. Budownictwo cechuje wyższy poziom koncentracji w województwie opolskim ($LQ = 1,12$) niż ogółem w Polsce, biorąc pod uwagę liczbę podmiotów gospodarczych. Oznacza to, że w sekcji budownictwo na terenie województwa opolskiego zarejestrowanych jest proporcjonalnie więcej firm niż ogółem w Polsce.

Tab. 4. Wyniki analizy z zastosowaniem współczynnika lokalizacji dla zmiennej liczba podmiotów gospodarczych w sekcji F (lata 2009–2010) w województwie opolskim

Wyszczególnienie	2009	2010
Sekcja F (ogółem)	1,12	1,12
dział 41	1,19	1,16
dział 42	0,64	0,70
dział 43	1,15	1,15

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych GUS

Poziom koncentracji podmiotów gospodarczych wykazuje zróżnicowanie w obrębie jednej sekcji F (budownictwo). W sekcji F wyższa koncentracja podmiotów w województwie opolskim niż w Polsce występuje w działach: 41 (roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków, $LQ = 1,16$ w 2010 r.) i 43 (roboty budowlane specjalistyczne, $LQ = 1,15$ w 2010 r.). Niższa koncentracja podmiotów w województwie opolskim niż w Polsce występuje w dziale 42 (roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej, $LQ = 0,70$ w 2010 r.).

3. Analiza koncentracji — przeciętne zatrudnienie

W 2010 r. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie opolskim wyniosło 96,6 tys. Ponad połowa pracuje w przemyśle, 14% — w handlu i naprawie pojazdów samochodowych, 8,4% — w budownictwie (por. tabela 5). Przeciętna liczba zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw systematycznie zmniejszała się w latach 2008–2010. Wzrosła natomiast liczba (z 7117 w 2008 r. do 8125 w 2010 r.) i udział (z 7,1% w 2008 r. do 8,4% w 2010 r.) zatrudnionych w budownictwie.

Najwięcej zatrudnionych (ponad 3 tys.) przypada na dział 41 (roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków) i 43 (roboty budowlane specjalistyczne). Nieco mniej zatrudnionych (po

Tab. 5. Zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie opolskim w latach 2008–2010, ze szczególnym uwzględnieniem sekcji F

Wyszczególnienie	2008	2009	2010	Δ 2008–2010
Ogółem w sektorze przedsiębiorstw	100 078	98 488	96 636	–3 442
Sekcja F	7 117	7 840	8 125	1 008
dział 41	3 229	3 467	3 586	357
dział 42	1 766	2 040	2 312	546
dział 43	2 122	2 333	2 227	105

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych GUS

Tab. 6. Sekcja F — udział w strukturze zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw w województwie opolskim w latach 2008–2010 (w %)

Wyszczególnienie	2008	2009	2010
Sekcja F (ogółem)	7,11	7,96	8,41
z tego:			
dział 41	3,23	3,52	3,71
dział 42	1,76	2,07	2,39
dział 43	2,12	2,37	2,30

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych GUS

około 2 tys.) jest w dziale 42 (roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej) oraz dziale 43 (roboty budowlane specjalistyczne) (por. tabele 5–6).

W województwie opolskim obserwuje się nieznacznie wyższy niż w Polsce poziom koncentracji zatrudnionych w sekcji F (budownictwo) ($LQ = 1,02$ w 2010 r.), ze szczególnym uwzględnieniem działu 41 (roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków, $LQ = 1,07$ w 2010 r.). W tym kontekście można mówić o regionalnej specjalizacji gospodarki. We wszystkich działach obserwowany jest bardzo dynamiczny rozwój (por. tabele 5–7). Powinny one być bacznie obserwowane.

Tab. 7. Wyniki analizy z zastosowaniem współczynnika lokalizacji ze względu na liczbę zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw w województwie opolskim w latach 2008–2010

Wyszczególnienie	LQ 2008	LQ 2009	LQ 2010
Budownictwo (ogółem)	0,93	0,97	1,02
dział 41	0,97	1,01	1,07
dział 42	0,79	1,03	0,98
dział 43	0,79	0,86	0,98

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych GUS

4. Analiza kondycji finansowej przedsiębiorstw należących do branży budownictwa w województwie opolskim

Kondycja finansowa przedsiębiorstwa uwarunkowana jest wieloma czynnikami. Jako kluczowe wskazuje się na ogół politykę finansową, powiązaną z strukturą kapitału, a także zdolność przedsiębiorstwa do spłaty zobowiązań bieżących [Jajuga 2000, s. 159; A. Zygmunt 2003, s. 391; J. Zygmunt 2006, s. 773]. Wzmiankowane obszary stanowiły podstawę wyboru wskaźników, na podwalinie których przeprowadzono analizę kondycji finansowej przedsiębiorstw z branży budowlanej z obszaru województwa opolskiego. W badaniach posłużono się:

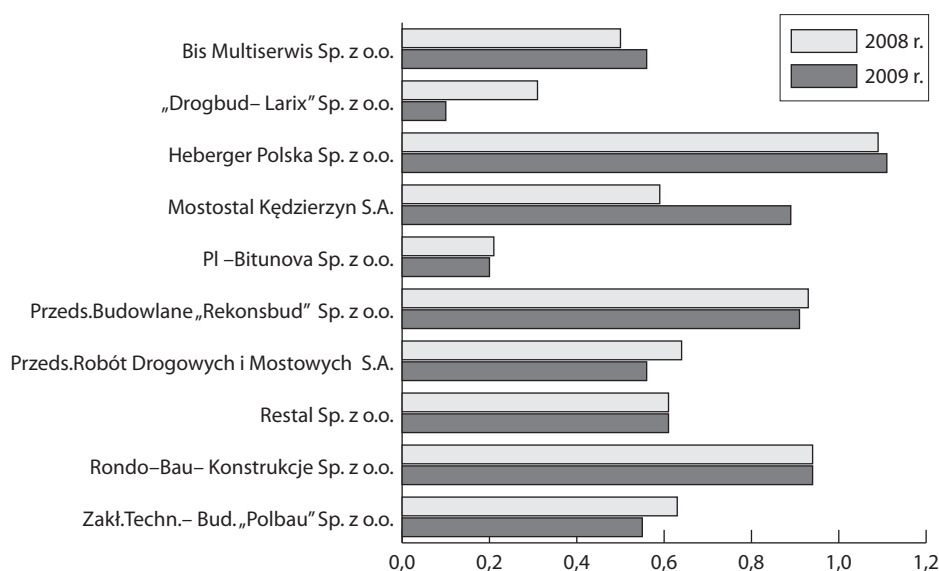
- wskaźnikiem ogólnego zadłużenia,
- wskaźnikiem zadłużenia kapitału własnego,
- wskaźnikiem zadłużenia długoterminowego,
- wskaźnikiem płynności bieżącej,
- wskaźnikiem płynności szybkiej.

Ocenię poddano następujące przedsiębiorstwa z branży budowlanej z terenu Opolszczyzny:

- Bis Multiserwis Sp. z o.o.,
- „Drogbud-Larix” Sp. z o.o.,
- Heberger Polska Sp. z o.o.,
- Mostostal Kędzierzyn S.A.,
- Pl-Bitunova Sp. z o.o.,
- Przedsiębiorstwo Budowlane „Rekonsbud” Sp. z o.o.,
- Przedsiębiorstwo Robót Drogowych i Mostowych S.A.,
- Restal Sp. z o.o.,
- Rondo-Bau-Konstrukcje Sp. z o.o.,
- Zakład Techniczno –Budowlany „Polbau” Sp. z o.o.

Badania obejmowały lata 2008–2009. Źródło danych stanowiły sprawozdania finansowe podmiotów z lat 2008–2009 pozyskane z Monitorów Polski B.

Przeprowadzone analizy prowadzą do wniosku o prawidłowym poziomie ryzyka finansowego w większości przedsiębiorstw branży budowlanej z obszaru województwa opolskiego (rys. 1).

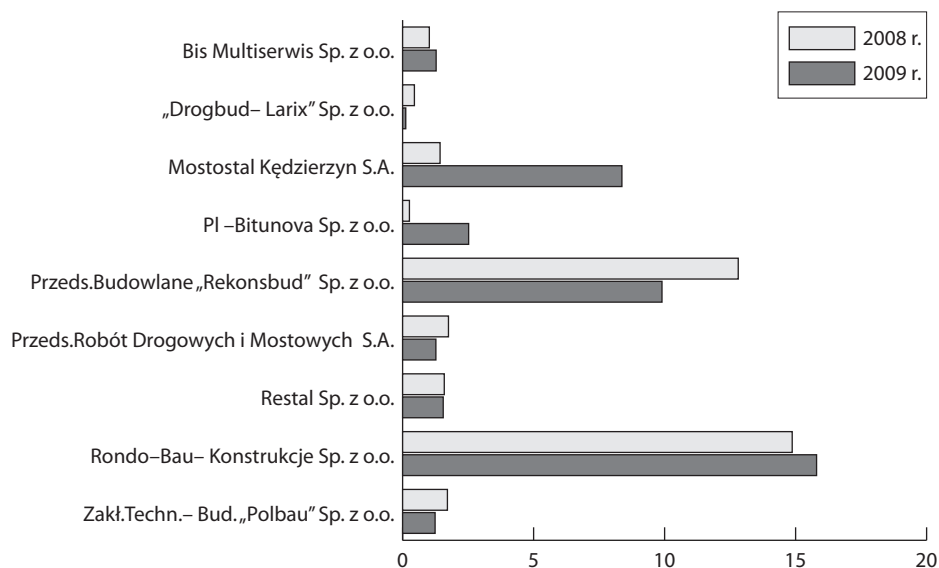

Rys. 1. Kształtowanie się wskaźnika zadłużenia ogólnego przedsiębiorstw należących do branży budowlanej w województwie opolskim (w latach 2008–2009)

W 2008 r. w 75% przedsiębiorstw udział kapitału obcego w finansowaniu aktywów był niższy lub równy 0,52, podczas gdy w 2009 r. 25% analizowanych przedsiębiorstw charakteryzowało się relacją zobowiązań i rezerw na zobowiązania do aktywów ogółem niższą bądź równą 0,86. Wyjątek stanowią przedsiębiorstwa: Heberger Polska Sp. z o.o., Mostostal Kędzierzyn S.A., Przedsiębiorstwo Budowlane „Rekonsbud” Sp. z o.o. oraz Rondo-Bau-Konstrukcje Sp. z o.o., w których zaobserwowano podwyższony poziom wskaźnika zadłużenia ogólnego. Sytuacja ta świadczy o zwiększonym ryzyku finansowym wspomnianych przedsiębiorstw, który może w konsekwencji prowadzić do ograniczenia samodzielności ich działania, dostępu do kapitału obcego, zwiększenia ryzyka wierzycieli oraz ryzyka utraty płynności. W toku badań zidentyfikowano również przedsiębiorstwa o stosunkowo niskim poziomie ryzyka finansowego („Drogbud-Larix” Sp. z o.o., Pl-Bitunova Sp. z o.o.), w których wskaźnik ogólnego zadłużenia nie przekraczał w okresie 2008–2009 wielkości 0,31.

Zaobserwowano, że przedsiębiorstwa branży budowlanej należące do województwa opolskiego charakteryzują się zróżnicowanym pokryciem kapitału obcego kapitałem własnym (rys. 2).

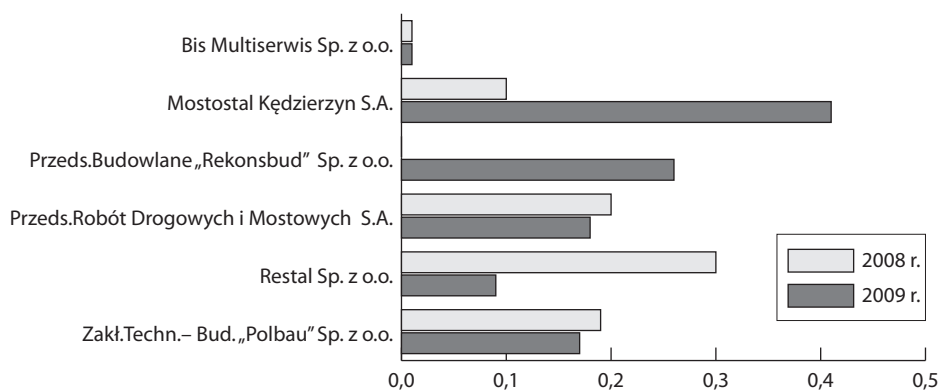
W analizowanych przedsiębiorstwach wskaźnik zadłużenia kapitału własnego kształtował się w granicach 0,26–15,80. Przeprowadzone badania prowadzą do wniosku o dominującym udziale kapitału obcego w strukturze kapitału większości analizowanych przedsiębiorstw. Dla Mostostalu

Rys. 2. Kształtowanie się wskaźnika zadłużenia kapitału własnego przedsiębiorstw należących do branży budowlanej w województwie opolskim (w latach 2008–2009)

Kędzierzyn S.A. (w 2009 r.), Przedsiębiorstwa Budowlanego „Rekonsbud” Sp. z o.o. oraz Rondo-Bau-Konstrukcje Sp. z o.o. zidentyfikowano niepokojąco wysoką relację zobowiązań i rezerw na zobowiązania do kapitału własnego, która potwierdza wnioski o wysokim ryzyku finansowym wspomnianych przedsiębiorstw. Przeważający udział kapitału własnego zidentyfikowano jedynie w „Drogbud-Larix” Sp. z o.o. oraz Pl-Bitunova Sp. z o.o. (w 2008 r.).

Wyniki badań pozwoliły zidentyfikować stosunkowo niewielkie wykorzystywanie kapitału obcego o charakterze długoterminowym przez przedsiębiorstwa branży budowlanej z obszaru województwa opolskiego (rys. 3).

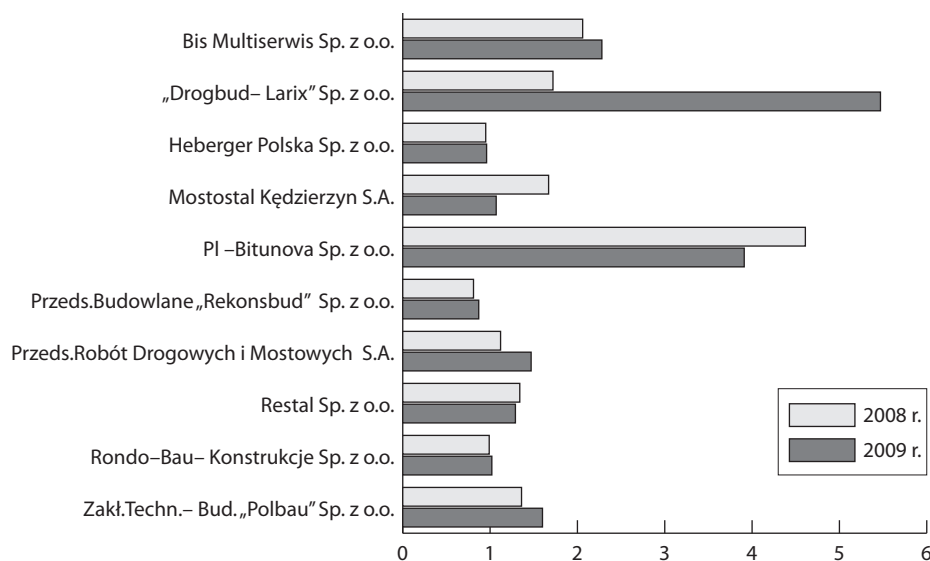

Rys. 3. Kształtowanie się wskaźnika zadłużenia długoterminowego przedsiębiorstw należących do branży budowlanej w województwie opolskim (w latach 2008–2009)

Brak udziału długoterminowego kapitału obcego w strukturze kapitału zaobserwowano dla następujących przedsiębiorstw: „Drogbud-Larix” Sp. z o.o., Heberger Polska Sp. z o.o., Pl-Bitunova Sp. z o.o., Przedsiębiorstwo Budowlane „Rekonsbud” Sp. z o.o. (w 2008 r.), Rondo-Bau-Konstrukcje Sp. z o.o. W pozostałych przedsiębiorstwach stopień pokrycia zobowiązań długoterminowych kapitałem własnym należy ocenić jako wysoki. Przedsiębiorstwa te posiadają zdolność do pokrycia długoterminowego kapitału obcego kapitałem własnym. Przeprowadzone analizy umożliwiają wysunięcie wniosku o możliwości zwiększania finansowania działalności długoterminowym kapitałem obcym przez przedsiębiorstwa branży budowlanej z terenu województwa opolskiego, a tym samym wzmocnienia efektu dźwigni finansowej.

Wysokie zaangażowanie krótkoterminowego kapitału obcego skłania do badań nad płynnością finansową analizowanych przedsiębiorstw. W wyniku przeprowadzonych badań zidentyfikowano

zdolność przedsiębiorstw z branży budowlanej z województwa opolskiego do regulowania zobowiązań bieżących (rys 4).

Rys. 4. Kształtowanie się wskaźnika płynności bieżącej przedsiębiorstw należących do branży budowlanej w województwie opolskim (w latach 2008–2009)

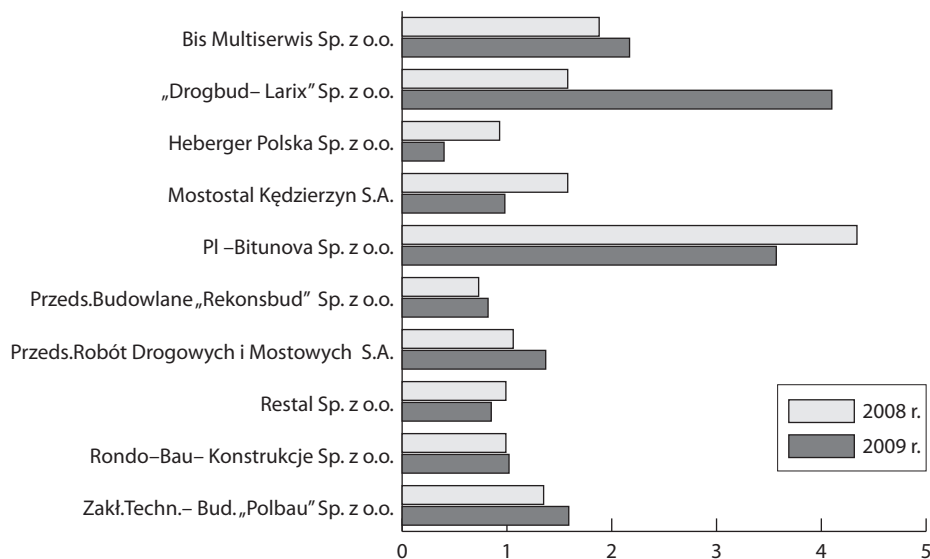
W 2008 r. relacja aktywów bieżących do zobowiązań bieżących kształtowała się w połowie badanych przedsiębiorstw na poziomie wyższym lub równym 1,35. Natomiast w 2009 r. wskaźnik płynności bieżącej w połowie przedsiębiorstw branży budowlanej z województwa opolskiego był wyższy bądź równy 1,38. W relacji do 2008 r. większość analizowanych przedsiębiorstw charakteryzowała się wzrostem zdolności do regulowania zobowiązań bieżących. Zjawisko to należy traktować pozytywnie. Największy wzrost odnotowano dla „Drogbud-Larix” Sp. z o.o. Dodatkowo, dla wspomnianego przedsiębiorstwa, a także Pl-Bitunova Sp. z o.o. zaobserwowano zjawisko nadpłynności, które świadczyć może o niedostatecznej rotacji aktywów obrotowych. Przeprowadzone analizy wskazują również na wystąpienie niewielkich problemów z płynnością w następujących przedsiębiorstwach: Heberger Polska Sp. z o.o., Przedsiębiorstwo Budowlane „Rekonsbud” Sp. z o.o. oraz Rondo-Bau-Konstrukcje Sp. z o.o. (w 2008 r.).

Ocena płynności finansowej przy uwzględnieniu różnej szybkości składników aktywów bieżących do zamiany na gotówkę wskazuje na zdolność przedsiębiorstw branży budowlanej z obszaru województwa opolskiego do szybkiego regulowania zobowiązań bieżących (rys. 5).

W analizowanych przedsiębiorstwach wskaźnik płynności szybkiej oscylował w latach 2008–2009 w okolicach jedności. Nieznaczne problemy z regulowaniem zobowiązań bieżących za pomocą aktywów bieżących pomniejszonych o zapasy odnotowano jedynie w Przedsiębiorstwie Budowlanym „Rekonsbud” Sp. z o.o. Wyniki badań wskazują ponadto na problemy z szybką spłatą zobowiązań bieżących w Heberger Polska Sp. z o.o. (wskaźnik płynności szybkiej w 2009 r. wyniósł 0,40). Zaobserwowano również zjawisko nadpłynności dla przedsiębiorstw: Bis Multiserwis Sp. z o.o., „Drogbud-Larix” Sp. z o.o. (w 2009 r.) oraz Pl-Bitunova Sp. z o.o.

Zakończenie

Punktem wyjścia do oceny perspektyw rozwojowych budownictwa jest analiza przeszłości. Według stanu na koniec 2010 r. w rejestrze REGON w województwie opolskim w sekcji F (budownictwo) zarejestrowanych było 13 278 podmiotów, co stanowi 12% ogólnej liczby podmiotów zarejestrowanych w województwie. Przeciętna liczba zatrudnionych w budownictwie systematycznie zwiększała się w latach 2008–2010 (z 7117 w 2008 r. do 8125 w 2010 r.). W 2010 r. w budownictwie zatrudnionych było 8,4% pracujących w sektorze przedsiębiorstw. Produkcja sprzedana budownictwa w latach 2008–2010 systematycznie rosła (z 2 201,6 mln zł w 2008 r. do 2 752,6 mln zł

Rys. 5. Kształtowanie się wskaźnika płynności szybkiej przedsiębiorstw należących do branży budowlanej w województwie opolskim (w latach 2008–2009)

w 2010 r.). Jednocześnie obserwowano systematyczny wzrost udziału budownictwa w produkcji sprzedanej przemysłu (z 10,5% w 2008 r., do 15,5% w 2010 r.).

Przeprowadzone badania, bazujące na wskaźnikach z grupy zadłużenia oraz płynności, prowadzą do wniosku o dobrej kondycji finansowej przedsiębiorstw należących do branży budownictwa z obszaru województwa opolskiego w latach 2008–2009. Stwierdzono, że w większości przypadków w strukturze kapitału analizowanych przedsiębiorstw dominował kapitał obcy o charakterze krótkoterminowym, co skutkowało podwyższonym poziomem ryzyka finansowego. Pomimo wysokiego poziomu krótkoterminowego kapitału obcego przedsiębiorstwa branży budownictwa charakteryzowały się zdolnością do terminowego regulowania zobowiązań bieżących.

Budownictwo należy zaliczyć do branż rozwojowych w regionie. Szczegółowa analiza liczby podmiotów, przeciętnego zatrudnienia oraz produkcji sprzedanej wskazuje, iż w województwie opolskim budownictwo rozwija się dynamicznie. Widoczny jest stosunkowo wysoki potencjał rozwoju i pozycja konkurencyjna budownictwa. Uwzględnić przy tym należy kompetencje wynikające z silnych powiązań międzygałęziowych, którym towarzyszy pewien poziom koncentracji tych działalności na terenie województwa, a mianowicie:

- wydobycie margli, wapieni, bazaltów, kamieni drogowych, piasku i żwirów;
- przemysł cementowy i wapienniczy;
- budownictwo.

Infrastruktura techniczna jest kluczowym elementem w trakcie tak dużej imprezy, jaką są Mistrzostwa Europy w 2012 roku. Oczekiwany jest zatem m.in. rozwój budownictwa. Podsumowując zatem, w kontekście obecnej sytuacji gospodarczej perspektywy dla sekcji budownictwo w województwie opolskim rysują się pozytywnie.

Literatura

- BIEŃ W. (2005): *Zarządzanie finansami przedsiębiorstwa*. Warszawa, „Difin”.
- Biuletyn Statystyczny Województwa Opolskiego. I kwartał 2009* (2009): Opole, Urząd Statystyczny w Opolu.
- Biuletyn Statystyczny Województwa Opolskiego. I kwartał 2011* (2011): Opole, Urząd Statystyczny w Opolu.
- GABRUSEWICZ W. (2005): *Podstawy analizy finansowej*. Warszawa, Polskie Wydaw. Ekonomiczne.
- GAJDKA J. (2002): *Teorie struktury kapitału i ich aplikacja w warunkach polskich*. Rozprawy Habilitacyjne Uniwersytetu Łódzkiego, Wydaw. UŁ, Łódź.
- ISSERMAN A.M. (1977): *The Location Quotient Approach to Estimating Regional Economic Impacts*. „Journal of the American Institute of Planners”, nr 43(1), s. 33–41.

- JAJUGA K. (red.) (2000): *Metody ekonometryczne i statystyczne w analizie rynku kapitałowego*. Wrocław, Wydaw. Akademii Ekonomicznej im. Oskara Langego.
- LEIGH R. (1970): *The Use of Location Quotients in Urban Economic Base Studies*. „Land Economics”, nr 46(2), s. 202–205.
- Sierpińska M., Jachna T. (2004): *Ocena przedsiębiorstwa według standardów światowych*. Warszawa, Wydaw. Naukowe PWN.
- SKOWRONEK C. (red.) (2004): *Analiza ekonomiczno-finansowa przedsiębiorstwa*. Zbiór przykładów i zadań. Lublin, Wydaw. Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej.
- SZEWczyk M. (2010): *Analiza lokalizacji jako element analiz gospodarki województwa opolskiego*. [w:] A. Wiśniewski (red.): *Badanie wybranych aspektów kapitału ludzkiego z terenu woj. opolskiego, oraz analiza profilu inwestycyjnego samorządów lokalnych*. Raport z badań, Opole, Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki.
- WAŚNIEWSKI T., SKOCZYŁAS W. (2004): *Teoria i praktyka analizy finansowej w przedsiębiorstwie*. Warszawa, Fundacja Rozwoju Rachunkowości w Polsce.
- ZYGMUNT A. (2003): *Przesłanki wyboru źródeł finansowania przedsiębiorstw (na przykładzie spółek sektora chemicznego)*. [w:] W. Pluta (red.): *Zarządzanie finansami firm. Teoria i praktyka*, t. 974, Wrocław, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej im. Oskara Langego.
- ZYGMUNT J. (2006): *Efektywność ekonomiczna przedsiębiorstwa w aspekcie zachodzących w nim procesów inwestycyjnych*. [w:] W. Pluta (red.): *Zarządzanie finansami firm. Teoria i praktyka*, t. 1109, Wrocław, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej im. Oskara Langego.